

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 91

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 6. 2010

- Podání, označené jako žádost o obnovu řízení, které učinila osoba, která nebyla účastníkem původního řízení, ani jeho právním nástupcem

Dojde-li správnímu orgánu podání označené jako žádost o obnovu řízení, které vůči němu učinila osoba, která zjevně není účastníkem původního řízení a zjevně není ani jeho právním nástupcem, je možné řízení o obnově zastavit podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, neboť se jedná o zjevně právně nepřipustnou žádost. Pokud by uvedená skutečnost nebyla již z podání zcela nepochybná, správní orgán žádost zamítne podle § 100 odst. 6 správního řádu. Následně bude správní orgán zkoumat, zda nejsou dány důvody pro obnovu řízení z moci úřední, přičemž pokud by takové důvody shledal, zahájí řízení o obnově řízení podle § 100 odst. 3 správního řádu.

Odůvodnění:

Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu se zabýval otázkou, jakým způsobem by měl správní orgán naložit s podáním, které bylo označené jako žádost o obnovu řízení a které vůči němu učinila osoba, která zjevně není účastníkem původního řízení a zjevně není ani jeho právním nástupcem.

Ve smyslu § 100 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, může účastník podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí. Žádost o obnovu řízení tedy může podat pouze účastník původního řízení, popř. jeho právní nástupce. Kdo je účastníkem řízení definuje § 27 správního řádu, podle něhož je účastníkem řízení ten, kdo splňuje podmínky uvedené v tomto ustanovení. V řízení o obnově řízení pak bude účastníkem bez ohledu na to, zda s ním správní orgán v původním správním řízení jako s účastníkem jednal nebo nejednal.

Eventuálně by mohla připadat v úvahu aplikace ustanovení § 34 odst. 4 správního řádu, které stanoví, že správní orgán může uznat úkony učiněné ve prospěch účastníka jinou osobou než zástupcem za úkony učiněné zástupcem, což je ovšem možné pouze za předpokladu, že o to účastník požádá (musel by se tudíž o podané žádosti o obnovu řízení nejdříve dozvědět) a nemůže tím vzniknout újma jinému účastníkovi. O uznání úkonů rozhoduje správní orgán usnesením, přičemž nevyhoví-li podateli, oznamuje usnesení pouze jemu.

Jestliže žádost o obnovu řízení podá osoba, která zjevně účastníkem původního řízení nebyla a nebyla ani jeho právním nástupcem, je otázkou, jak by měl správní orgán v takovém případě postupovat, resp. jak by s takovým podáním měl naložit. Stanoví-li § 100 odst. 2 správního řádu, že žádost o obnovu řízení může podat účastník řízení, znamená to, že právo podat žádost o obnovu řízení přiznává zákon jen osobám uvedeným v § 27 správního řádu.

V případě podání žádosti o obnovu řízení se ve smyslu § 37 odst. 1 správního řádu toto podání posuzuje podle svého skutečného obsahu, bez ohledu na to, jak je označeno. Z tohoto hlediska by z podání označeného jako žádost o obnovu řízení bylo možné vyvodit, že se o žádost o obnovu řízení podle § 100 odst. 2 správního řádu jedná, nebo že se o takovou žádost nejedná. Z podání by mělo být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Z obsahového hlediska by tak mohlo být vyvozeno, že se jedná o podnět k postupu podle § 100 odst. 3 správního řádu (v podání označeném jako žádost o obnovu řízení bude např. uvedeno, že rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem; za této situace totiž ve smyslu § 100 odst. 4 správního řádu o obnově řízení rozhodne příslušný správní orgán z moci úřední), v tomto případě by měl správní orgán postupovat podle § 42 správního řádu, podle něhož je správní orgán povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, by následně mohl, bude-li k tomu dán důvod, ve tříleté lhůtě od právní moci rozhodnutí o obnově řízení z moci úřední rozhodnout, a to jestliže je dán některý z důvodů uvedených v § 100 odst. 1 správního řádu a jestliže je na novém řízení veřejný zájem (viz § 100 odst. 3 správního řádu). Podnět by popřípadě mohl být z obsahového hlediska posouzen i jako např. podnět k provedení přezkumného řízení ve smyslu § 94 odst. 1 správního řádu, což by připadalo v úvahu, pokud by byla napadána zákonnost rozhodnutí a ne skutečnost, že vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, nebo jiná skutečnost popsaná v § 100 odst. 1 správního řádu.

Pokud by však z obsahu podání nebylo možné vyvodit, že se jedná o jiný podnět, toto podání bude posuzováno jakožto žádost o obnovu řízení ve smyslu § 100 odst. 2 správního řádu; v tomto případě je řízení o obnově řízení zahájeno již dnem podání žádosti, resp. dnem,

kdy žádost došla příslušnému správnímu orgánu – viz § 44 správního řádu. Lze vycházet z toho, že i zjevně právně nepřipustná žádost má za následek zahájení řízení. Správní orgán musí o této žádosti zákonným způsobem rozhodnout. Pokud by již z podání nebylo zcela zjevné, že byla žádost podána osobou k tomu neoprávněnou, tedy osobou, která nebyla účastníkem předchozího správního řízení, správní orgán takovou žádost zamítne podle § 100 odst. 6 správního řádu.

V ostatních případech, tj. bude-li zcela zjevné, že žádost podala neoprávněná osoba, správní orgán řízení zastaví, neboť ve smyslu § 45 odst. 3 správního řádu nesmí být žádost zjevně právně nepřipustná; takovou žádost správní orgán neprojednává a řízení zastaví s odkazem na § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.

V této souvislosti se naskýtá rovněž otázka, zda je namístě v případě dotčené žádosti o obnovu řízení postupovat podle ustanovení o řízení v prvním stupni, či podle ustanovení upravujících odvolací řízení. Pokud by se postupovalo podle ustanovení o odvolacím řízení, ve smyslu § 92 správního řádu nepřipustné odvolání odvolací správní orgán zamítne, analogicky by se nepřipustná žádost o obnovu řízení rovněž zamítala. Vzhledem ke skutečnosti, že správní řád je v užití pojmu „žádost“ konsistentní, resp. používá jej pouze v případech, kdy se jedná skutečně o žádost ve smyslu § 45 správního řádu, je nutno postupovat podle ustanovení upravujících řízení v prvním stupni.